

Ústecký kraj z pohledu HSOÚ: analyzujeme zdola, podporu hledáme shora

13.12.2023 - Eva Poslová | Krajský úřad Ústeckého kraje

HSOÚ, tzv. hospodářsky a sociálně ohrožená území, jsou jedním z pěti typů regionů definovaných ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+.

Toto vymezení bylo provedeno metodikou Ministerstva pro místní rozvoj ČR prostřednictvím správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) na základě pětice indikátorů, kterým jsou:

1. intenzita bytové výstavby
2. hrubá míra celkového přírůstku
3. index stárí
4. podíl nezaměstnaných osob
5. intenzita podnikatelské aktivity

Vymezeny byly správní obvody ORP, které vykazují nejhorší výsledky v těchto indikátorech a v nichž žije

25 % obyvatel Česka.

„V Ústeckém kraji spadá do kategorie HSOÚ celkem 14 ze 16 ORP, což je 92 % rozlohy kraje s celkovým podílem 93 % obyvatelstva. S ohledem na takto vysoké podíly, kterým je Ústecký kraj zařazen pod HSOÚ, jsme se s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje rozhodli přistoupit k detailní analýze celého území“, vysvětlil Michal Kučera, radní Ústeckého kraje pro oblast regionálního rozvoje, zemědělství a rozvoje venkova.

Na základě impulsu od MMR, které si vyžádalo od všech krajů v roce 2022 jednu pilotní studii pro jeden libovolný správní obvod ORP v HSOÚ, vytvořil Ústecký kraj v loňském roce rovnou tři studie (pro ORP Litvínov, Rumburk a Louny). Model, který byl při zpracování studie použitý, se ve spolupráci s územím osvědčil a kraj se tak rozhodl postupovat dále, na celém svém území. V roce 2023 se staly předmětem analýzy správní obvody ORP Ústí nad Labem, Kadaň, Litoměřice a Teplice.

Cenná vazba do území a vícečetné využití výstupů

Zpracování dílčích studií pro HSOÚ pro Ústecký kraj probíhá ve spolupráci odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje a Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, a. s. Ve všech dosud zpracovaných studiích se osvědčila spolupráce pracovní skupiny, která byla vždy za tímto účelem v daném správním obvodu ORP zformovaná. Hlavními účastníky byli zástupci větších a menších měst, venkovských obcí, MAS a jiných místních sdružení či uskupení.

Ve skupině o průměrné velikosti cca 15 osob (což se ukázalo, jako optimální), proběhla vždy tři předem naplánovaná setkání přímo v území. První setkání bylo úvodní a jeho hlavní náplní bylo představení problematiky HSOÚ a snahách o větší podporu těchto území ze strany MMR. Zástupci Ústeckého kraje současně doplnili, jak bude zpracovaná studie využita v rámci kraje. Hlavním bodem druhého setkání byla pracovní diskuzní část, jejímž též bylo prioritizace problémů společných pro řešené ORP, na které se podíleli všichni přítomní za přispění aktivní diskuze a vzájemné motivace k úvahám o zmiňovaných problémech. Třetí setkání sloužilo především k prezentování a shrnutí výsledků předchozí prioritizace a bylo rovněž vhodným prostorem k ujasnění a upevnění

diskutovaných problémů a rovněž také k formulování požadavků na systémové či legislativní změny.

Právě systémová nastavení se v některých oblastech ukázala jako velmi problematická. Pro města a obce přináší nevyhovující systém v jistých ohledech větší překážky než například omezené finanční prostředky v dotačních titulech.

Vedle veřejně dostupných statistických dat a strategických dokumentů v území je právě souhrn poznatků z pracovních skupin velmi dobrým verifikátorem, který může být prostřednictvím kraje tlumočen na národní úroveň. Pro potřeby krajské úrovně budou sloužit výstupy ze studií jako jeden z hlavních vstupních zdrojů pro novou Strategii rozvoje Ústeckého kraje, která se bude připravovat, a také pro přípravu kraje na nové programové období 2028+.

Práce v území bude pokračovat i v roce 2024

Ústecký kraj bude ve zpracovávání těchto studií pokračovat v roce 2024, předpokladem je dokončení studií pro všechna ostatní ORP: Most, Lovosice, Varnsdorf, Děčín, Chomutov, Podbořany, Žatec, Bílina, Roudnice nad Labem. *„Naším cílem je tak vytvořit ucelený soubor studií s obdobnou strukturou a metodickým zpracováním, pokrývajících celé území Ústeckého kraje. Tomu budeme muset v tomhle objemu přizpůsobit pochopitelně i harmonogram a metodiku práce.“*, uvedl Michal Kučera.

Užitečné informace:

- Zveřejněné studie a další informace jsou umísťovány sem: Rozvoj kraje v místním měřítku / studie HSOÚ: Ústecký kraj (kr-ustecky.cz)
- Avízo: Ústecký kraj chystá konferenci k tématu HSOÚ – 21. 3. 2024 v Ústí nad Labem. Konference bude věnovaná hospodářsky a sociálně ohroženým územím, jejich pozici ve Strategii regionálního rozvoje ČR a příkladům v Ústeckém kraji. Zazní také aktuální přehled možností podpory těchto regionů ze strany MMR a další praktické informace. Akci organizuje Ústecký kraj za podpory Regionální stálé konference Ústeckého kraje. Podrobnosti, program a registrace bude k dispozici později na téže webové stránce.

https://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=1782595&id_org=450018